

परिवर्तनको लागि क्राइम अपरेशन

CRIME OPERATION साप्ताहिक

पानीको सही सदुपयोग
गरौं । पानी महसुल
समयमै तिरी अनावश्यक
जरिवाना बाट वचौं ।

नेपाल खानेपानी संस्थान शाखा
कार्यालय देवकोटा चौक
विराटनगर

वर्ष ८ अंक ३९ २०७७ बैशाख २१ गते आईतवार Sunday 3, MAY, 2020 पृष्ठ: ६, मूल्य रु. १०/-

कोरोना संक्रमित उपचार गराई रहेका ४३ मध्ये ३१ जना कोभिड-१९ उपचार केन्द्र विराटनगरमा

विराटनगर । नेपालमा कोरोना भाइरस संक्रमण पत्ता लागेका ५९ जना मध्ये १६ जना उपचार पनि नभएको भएर घर फर्किसकेका छन् । त्यसै गरी कोरोना संक्रमित ४३ जना मध्ये ३१ जनाको उपचार प्रदेश नं. १ को राजधानी विराटनगरको कोशी अस्पताल कोभिड-१९ उपचार केन्द्रमा भइरहेको छ । ती सबैको अवस्था सामान्य रहेको कोशी अस्पतालको सुपरिन्टेन्ट संगिता मिश्राले जानकारी गराएको छ ।

प्रदेश नं. १ मा न्यापिड डाइप्लोमेटिक टस्ट (आरडीटी) परिक्षणको लागि महिला ९ सय ३४ र पुरुष ४ हजार ५ सय ६५ गरी जम्मा ५ हजार ४ सय ९९ जनाको स्वाब पठाएकोमा ६ जना महिला र ९ जना पुरुष गरी जम्मा १५ जनामा पोजिटिभ देखिएको र बाँकी महिला ९ सय २८ र पुरुष ४ हजार ५ सय १६ गरी जम्मा ५ हजार ४ सय ८४ जनाको नर्गेटिभ देखिएको छ । त्यसैगरी कोरोना संक्रमणको पिसीआर परिक्षणको लागि महिला

जहदा गाउँपालिकाका युवाहरूले प्रहरीका साथी म लेखिएको टी शर्ट लगाएर लकडाउनलाई सफल बनाउँदै ।

३ सय ५१ र पुरुष १ हजार १ सय ४५ गरी १ हजार ४ सय ९६ जनाको स्वाब पठाएकोमा २ महिला सहित ३१ जनाको पोजिटिभ देखिएका छन् भने ३ सय ४७ महिला र १ हजार १ सय ६ पुरुष गरी जम्मा १ हजार

४ सय ५३ जना मा नर्गेटिभ देखिएको छ । प्रदेश नं. १ मा महिला ४ सय ८१ र पुरुष १ हजार ७ सय ९७ गरी जम्मा २ हजार २ सय ७८ जना ब्यारेन्टाईनमा बसेका छन् ।

आइसोलेसनमा ४ महिला ३० पुरुष गरी जम्मा ३४ जना बसेका छन् । होम क्वारेन्टाईनमा महिला १ हजार २ सय ६४ र पुरुष ५ हजार ४ सय ४२ गरी जम्मा ६ हजार ७ बाँकी अन्तिम पेजमा...

तरकारीको भोलामा लागु औषध

विराटनगर । लकडाउनकै अवस्थामा एकजनाले भोलामा तरकारीसँगै लागु औषध बोकेको फेला परेपछि त्यसलाई पक्राउ गरी अनुसन्धान थालिएको छ । घटनाको विवरण अनुसार जिल्ला मोरङ विराटनगर महानगरपालिका वडा नं. १६ देरैया स्थितमा सवारी साधनहरू रोकी चेकजाँच गर्ने क्रममा दक्षिणबाट उत्तर तर्फ आइरहेको

को. ३६ प ५५६० नम्बरको कालो निलो रंगको पल्लर मोटरसाईकल रोकी चेकजाँच गर्दा सो लागु औषध फेला पारेको थियो । लागु औषध सहित पक्राउ पर्नेमा जिल्ला मोरङ विराटनगर महानगरपालिका वडा नं. ५ को दिनकथु प्रसाद मोदीले तरकारी बोक्ने नेटको भोला भित्र सेतो प्लाष्टिकमा बाँकी अन्तिम पेजमा...

दश करोड प्रदेश सरकालाई फिर्ता

विराटनगर । प्रदेश नं. १ का प्रदेश सभाले १० करोड बजेट प्रदेश सरकारलाई फिर्ता गरेको छ । कोरोना भाइरस संक्रमणको कारणले गर्दा खर्च हुन सक्ने कार्यक्रम कटौती गरेर विवरण बुझाउन भएको परिपत्र अनुसार प्रदेश सभाले ९ करोड ९९ लाख १७ हजार रूपैया प्रदेश सरकारको आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयलाई फिर्ता पठाएको छ । प्रदेश सभाका प्रवक्ता राजाराम दहालका अनुसार लकडाउन र कोरोना भाइरस संक्रमण जोखिमले गर्दा प्रदेश सभाले खर्च गर्न नसकेको विभिन्न कार्यक्रमहरू कटौती गरेर

१० करोड बराबरको बजेट रकम प्रदेश सरकारलाई समर्पण गरीएको जानकारी गराउनु भएको थियो । चालु आर्थिक वर्षमा एक नम्बर प्रदेश सभालाई ३४ करोड ३७ लाख ९९ हजार रूपैया बजेट विनियोजन भएको थियो । प्रदेश १ सरकारको आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयले बैसाख १५ सम्म खर्च नहुने कार्यक्रमहरूको विवरण बुझाईसकेन मन्त्रालय, विभाग, कार्यालय र निर्देशनालयहरूलाई परिपत्र गरेको थियो । सवैतिरबाट खर्च कटौतीको विवरण आइसकेपछि प्रदेश सरकारले बाँकी अन्तिम पेजमा...

दाहसंस्कार र अन्तेष्टीको लागि टोली तयार

विराटनगर । विश्व व्यापी रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरस कोभिड-१९ संक्रमित व्यक्तिको मृत्यु भएमा त्यसको लागि मोरंगमा शव व्यवस्थापन टोली तयार गरिएको छ । प्रदेश नं. १ मा पनि कोरोना भाइरस संक्रमितको संख्या दिन दिनै बढ्दै गइरहेको तर मृत्यु अहिले सम्म भएको छैन । कथन कदाचित संक्रमितको मृत्यु भएमा त्यसको व्यवस्थापनको लागि जिल्ला प्रहारी कार्यालय मोरंगले शव व्यवस्थापन टोलीलाई तयारी अवस्थामा राखेको छ । कोरोना संक्रमणकै कारण कसैको मृत्यु भएमा शव कसरी व्यवस्थापन गर्ने भन्ने कुरा चुनौतीपूर्ण बनिरहेका बेला इन्स्पेक्टर (प्रहरी) निरीक्षक मिलन थापाको नेतृत्वमा १० जनाको टोली तयार गरिएको मोरङ प्रहरी

प्रमुख एसपी विश्व अधिकारीले जानकारी गराएको छ । विशेष तालिम दिएर तयार गरिएको टोली शव व्यवस्थापनमा खटिने छ । कोरोनाका कारण कथंकदाचित कोरोना संक्रमितको मृत्यु भएमा दाहसंस्कार-अन्तेष्टी गर्ने, शव छिटो घाटमा पुर्याउने, पीपीई प्रयोग गर्ने लगायत शव व्यवस्थापनका क्रममा अपनाउनु पर्ने सुरक्षा सावधानी एवं सतर्कताको बारेमा आवश्यक तालिम र प्रशिक्षण टोलीलाई दिई सकिनेछ । स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले बनाएको शव व्यवस्थापन कार्यविधि २०७६ अनुसार टोली तयार गरि सकेको छ । कोरोनाबाट मृत्यु भएका व्यक्तिको अन्तेष्टी अरु मृतकको जस्तो सहज नहुने र अन्तेष्टीमा धेरै

बीडभाड गर्न नमिल्ने भएकाले त्यसका लागि विशेष टोली बनाइएको छ । कोरोना सहजै सने खतरनाक भाइरस भएकाले संक्रमित व्यक्तिको नजिक पुग्दा सने जोखिम धेरै हुन्छ । प्रदेश १ मा ३१ जना संक्रमित फेला परिसकेका छन् । संक्रमित मध्ये उदयपुरका २८, फाफाका दुई र भोजपुरका एक जनाको विराटनगरको कोशी अस्पताल कोभिड-१९ उपचार केन्द्रमा उपचार भइरहेको छ । कोरोनाबाट मृत्यु भएका व्यक्तिको शव जति सक्ने चाँडो घाटमा पुर्याउनु पर्छ । त्यसका लागि शव वहान प्रयोग गर्नु पर्छ । शव उठाउनु भन्दा अघि वहानका कर्मचारी र चालकले व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्री (पीपीई) बाँकी अन्तिम पेजमा...

कोरोना भाइरस उपचार कोषमा रकम जम्मा गर्न आह्वान गरिएको सूचना

विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरस (COVID-19) रोगको संक्रमणलाई फैलिन नदिन तथा सोको रोकथाम एवं नियन्त्रणका लागि देहायको बैङ्कमा "कोरोना भाइरस सङ्ग्रहण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार कोष" खाता खोलिएको हुँदा इच्छुक व्यक्ति तथा संघ-संस्थाहरूले सो खातामा रकम जम्मा गरी सहयोग गरिदिनु हुन आह्वान गरिएको व्यहोरा सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि अनुरोध छ ।
बैङ्कको नाम: राष्ट्रिय बाणिज्य बैङ्क
शाखा: सिंहदरबार परिसर
खाताको नाम: कोरोना भाइरस सङ्ग्रहण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार कोष
खाता नं.: १९६००००११०९

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

SUKRATARA FURNITURE UDYOG

BIRATNAGAR

9842033365
9805391277

All types of Fabrication, Furniture, Prefab, Truss are available.

Email Id: chattdev007@gmail.com

नेपाली...

एक ठाउँबाट अर्को ठाउँ हिँड्दै भोकभोकै दशौँ दिनसम्म हिँडेर घर पुगे, बाटोमा भोक प्यास थकान र बीचबीचमा प्रशासनबाट केरकार गर्ने, फर्काउने, थर्काउने गरेको समाचारहरु आइरहँदा नेपालको जस्तै हैसियत भएको मुलुकले आफ्ना नागरिकहरूलाई आपत विपत्तमा गरेको सहयोग र उद्धारले नेपाल सरकारले पाठ सिक्ने त कता हो कता उठ्छो सिमानामा नागरिकले दुख पाउनुले राज्यको जिम्मेवारी र उत्तरदायित्व कता हरायो ? भन्ने प्रश्न आमरूपमा उठिरहेको देखिन्छ ।

कोरोना भाइरसको महामारीबाट स्वदेशमा बसोबास गरिरहेका नागरिकलाई मात्र बचाउने त पकै होइन होला । वाध्यताबस वैदेशिक रोजगारीमा गई रैमिन्टै सवाट अर्थतन्त्र धान्ने कर्मठ नागरिकलाई उपेक्षा गर्न कदापि मिल्दैन । बरु देशभित्रै ल्याएर क्वारेन्टाइनमा राखेर उपचार गर्ने कार्य गर्नुपर्ने थियो । त्यसो नहुँदा सरकारको आलोचना चौतर्फी रूपमा भइरहेछ । रातोपाटी **दाहसंस्कार...**

अनिवार्य लगाउनु पर्छ । शवलाई कम मात्रामा छुने र चलाउने गर्नु पर्छ । दाहसंस्कारमा सहभागी हुने पर्ने आफन्त एवं नातेदारले अनिवार्य रूपमा पञ्जा, चस्मा, टोपी, मास्क र पीपीई लगाउनु पर्ने छ । ६० वर्ष माथिका र दीर्घ रोगीलाई शवको छेउमा जान दिनु हुँदैन । दाहसंस्कार गर्नु अघि शवलाई नछोइरुन पानी छुल्ने, पाठ गर्ने तथा फूलमाला चढाउने एवं अरु रीतिरिवाज पूरा गर्न सकिने छ । मृतकका आफन्तले शव हेर्न चाहेमा शवलाई नछोइरुन कर्मिना एक मिटर टाढाबाट एक एक जनाक दरले पालैपालो मात्रै हेर्न दिने छ । अनि शवलाई टोलीले दहन गरि दिने छ ।

तरकारीको...

चिनी लगायतका खाद्यन सामानहरु राखी सोही खाद्यन सामानहरुको विच भागमा सेतो प्लाष्टिकमा बाँधी सुकाई छिपाई ल्याई रहेको अश्वेष्ट लागू औषध ल्याउँदै गरेका थिए । ती व्यक्तिसँग १०० एमएल को डाईलेक्स टीएमडीसी लेखिएको १५ बोतल, नेटारभेट १० लेखिएको ३० चक्की र एसपाकमोप्रोक्सीभोन प्लस लेखिएको २४ चक्की समेत फेला परेकोले पक्राउ गरिएको थियो । उक्त लागू औषध तथा को. ३६ प ५५६० नम्बरको कालो निलो रंगको पल्सर मोटरसाईकल समेत कानून बमोजिम नियन्त्रणमा लिई दिनवन्धु प्रसाद मोदी समेतलाई पक्राउ अनुसन्धानमा राखिएको प्रहरीले जानकारी गाएका छ ।

दश करोड...

चालु वर्षको कटौती भएको बजेट कोरोना कोपमा जम्मा गराउने बताइएको छ । कोरोना भाइरस संक्रमण जोखिमले एक नम्बर प्रदेशको प्रदेशसमा गत चैत ६ गते देखी नै अनिश्चित कालकालागि स्थगित भएको छ । कोरोना रोकथामकालागि चैत ११ गते देखी लकडाउन भएपछि बैसाख ३ गते २०७७ देखी प्रदेश सभाको हिँउदे अधिवेशन औपचारिक रूपमा अन्त भएको थियो ।

कोरोना...

सय ६ जना बसेका छन् । त्यसैगरी नेपाल भरीमा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयका अनुसार प्यापिड डायग्नोस्टिक टेस्ट (आरडीटी) विधिबाट ४८ हजार ५ सय २९ जनाको परीक्षण भई सकेको छ । प्रदेश २ मा ५ हजार ६ सय ८७, बागमती प्रदेशमा ५ हजार ५ सय १५ वटा आरडीटी परीक्षण भएका छन् । त्यसैगरी गण्डकी प्रदेशमा ५ हजार ४ सय ११, प्रदेश ५ मा ४ हजार २ सय ४०, कर्णाली प्रदेशमा ५ हजार ५ सय ७ र सुदूरपश्चिममा १३ हजार ८ सय २३ वटा आरडीटी परीक्षण भएका छन् ।

जनस्वास्थ्यका विज्ञहरुले नेपालमा कोरोना परीक्षणको दायरा विस्तार नहुँदा रोकथामका लागि लकडाउनको समय उपयोग गर्न नसकिएको बताउँदै आएका छन् । देशभरी २२ हजार ९ सय ७८ जना क्वारेन्टाइनमा रहेका छन् । प्रदेश २ मा १ हजार २ सय ९१ र बागमती प्रदेशमा ५ सय ११ जना क्वारेन्टाइनमा रहेका छन् । त्यसैगरी गण्डकी प्रदेशमा ६ सय ३२, प्रदेश ५ मा ११ हजार २ सय ४, कर्णाली प्रदेशमा ३ हजार २ सय ७५ र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा ३ हजार जना क्वारेन्टाइनमा रहेका छन् ।

नेपाल भरी आइसोलेसन बसेको काठमाण्डौ उपत्यकामा ४ र उपत्यकाबाहिर ८५ गरी ८९ जना विभिन्न अस्पतालको उपचाररत रहेका छन् ।

कोरोना संक्रमितहरु मध्ये विराटनगरमा ३१ जना, वीरगञ्जमा ८ जना उपचाररत रहेका छन् । त्यसैगरी रुपन्देही, नेपालगञ्ज, भरतपुर र धनगढी अस्पतालमा १/१ जनाको उपचार भई रहेको छ ।

जनस्वास्थ्यका विज्ञहरु, नागरिक समाज र प्रमुख प्रतिपक्षी दलहरुले कोरोना परीक्षणको दायरा सुस्त गतिमा चलेको र लकडाउनको समयलाई सरकारले सदुपयोग गर्न नसकेको प्रति गुनासो व्यक्त गरेका छन् ।

हार्दिक बधाई तथा शुभकामना

विराटनगर-८ निवासी श्याम सुन्दर सुतिहार र मंजु शर्मा वैवाहिक जीवनको १५ औं वर्ष पार गर्दा १५ औं वर्षता प्रवेश गरेका उपलक्ष्यता हार्दिक वधाई तथा शुभकामना ।

क्राइम अपरेशन साप्ताहिक परिवार

नेपाल सरकारले गरेको लकडाउनको गतिग क्षेत्रमा न्यून प्रभाव

विराटनगर । कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को संक्रमणको जोखिम न्यूनीकरण गर्ने उद्देश्यले नेपाल सरकारले आहूवान गरिएको लकडाउन ग्रामीण क्षेत्रमा अर्को पनि प्रभाव परेको छैन । दैनिक ज्याला मजदुरी गरेर खाने वगै सबैभन्दा प्रभावित भए पनि उनीहरु लकडाउनको परिणाम नबुझ्दा एतिवेला दैनिक किनमेल गर्नका लागि ग्रामीण क्षेत्रको बजारमा भिडभाड लाग्ने गरेको छ ।

मोरङ प्रान्त-४ स्थित नयाँबजारमा दैनिक जसो ग्रामीण क्षेत्रका अधिकांश मानिसहरु खाद्यन किनमेल गर्नका लागि बजारमा भिडलाग्ने गरेको छ । यस क्षेत्रका मानिसहरु प्राय जसो ज्याला मजदुरीमा व्यस्त रहने उनीहरुलाई लकडाउन भनेको के हो थाहा पनि छैन । मात्रै छ त काम गर्न जान पाइदैन भन्ने थाहा छ ।

कोरोना र लकडाउनको बारेमा पनि जानकारी नभएपछि उनीहरु बजारमा भिडभाड गरेका छन् । यतिवेला निरर्थक अपठ्यारो भएको स्थानीय डुक्की देवी राजवंशीले बताउनु हुन्छ । उहाँले कोरोना भाइरस कस्तो खालको रोग हो अहिले सम्म हामीलाई थाहा नभएको बताउनु हुन्छ । बजारमा किनमेल गर्न आउँदा बल भिडभाड गर्नु हुँदैन भन्ने

थाहा भएको मसुस गर्नु भयो । गाउँमा छरिदिनेकालाई समेत घरमा बस्न सुझाव दिने उहाँको भनाइ थियो । कोरोना भाइरसको संक्रमणबाट जोगिन अपनाउनुपर्ने सावधानीका विषयमा ग्रामीण क्षेत्रका अधिकांश मानिसहरुमा सचेतना नभएका कारण बजारमा भिडभाड देखिएको छ । घरमा दैनिक आवश्यक खाद्यनको जोहो गर्न नसकिएको कारण वाध्यता घरभन्दा बाहिर निस्कनु परेको घनपालयान १ का उपभोक्ता समूह मण्डलले बताए । नून तेल, दाल चामल लगातक

खाद्यन सामग्री किनमेल गर्नका लागि वाध्यता भएर बजार आएको बताउनु भयो । लकडाउनपछि दैनिक ज्यालादारी गर्नेबांहरु काममा जान सकेका छैनन् । आर्थिक अभावका कारण उनीहरुले खाद्यनलगायतका अन्य अत्यावश्यक सामान जोहो गर्न एतिवेला घर भन्दा बाहिर निस्कन थालेका छन् । घरमै बसेर कसरी जिविका चल्छ, भन्ने आसयले जहदा ४ की अगारवती राजवंशीले दुखेसो पोख्नु भयो ।

साग सब्जी किनमेल गर्नका लागि बजार आउने पर्छ, आइन भने कस्ले

किनै ल्याइदिने हो । घरमा बस्दा जिविकोपार्ज हुन नसकिने उहाँले बताउनु भयो । सरकारले गरेको लकडाउनको अवज्ञा भएको यो भिडभाडले तितो सावित गरेको छ । यसरी नै ग्रामीण क्षेत्रमा भिडभाड हुने हो भने कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को संक्रमणको जोखिम अफ बढ्न सकिने समभावना हुनसक्छ । यसका लागि ती नै तहका सरकारले ग्रामीण क्षेत्रका विपन्न वर्गहरुमा कोरोना र लकडाउनको बारेमा सचेतनामूलक सन्देश प्रवाह गर्न आवश्यक रहेको छ ।

हित्युनिटी फाउण्डेशनको सहयोगमा जहदा गाउँपालिका वडा नं. १ धुनीटोलमा प्रगति नेपाल तलबको अध्यक्ष र मिलेज नेपालका जहदा गाउँपालिका शाखा अध्यक्ष विष्णु राजवंशीले २० घर पिपला रित्पारलाई सहत स्वरूप स्वास्थान वितरण गर्दै ।

विराटनगर महानगरपालिकाको अपिल

- नोभेल कोरोना (कोभिड १९) संक्रमण, नियन्त्रण र रोकथामको लागि यस महानगरपालिका क्षेत्र भित्र संचालनमा रहेका सबै पसल, उद्योग तथा व्यवसायीहरुले सेवा लिन आउने आगन्तुकहरुको लागि साबुन पानी वा सेनिटाइजर ले हात धुने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने ।
- नोभेल कोरोना (कोभिड १९) भाइरस विरुद्ध सामाजिक संध सस्थाहरुले गरेको र गर्ने कामको बारेमा महानगरपालिकालाई जानकारी गराउने नदोहोरौन र प्रगति अमिले ख एकट्टार प्रणालिको व्यवस्थापन कार्यमा सहयोग गर्ने ।
- महानगरपालिका अन्तर्गत संचालन हुने साप्ताहिक हाटबजारहरु अर्को सूचना नभएसम्मका लागि स्थगित (बन्द) गर्ने ।

धप जानकारीको लागि: ९८४२०२३६७९, ९८४२०३२९१८, ९८४४०९९३७०

सम्पादकीय

कृषि उत्पादन खेतमै सत्यानाश

हाम्रो उत्तर छिमेकी मुलुक चीनबाट करीब ३ महिला अगाडी फैलिएको कोरोना कोभिड-१९ भाइरस अहिले १ सय १० मुलुक अर्थात विश्व भरि नै फैलिसकेको छ । त्यसको प्रभाव नेपालमा समेत परेकोले चैत ११ गते देखि निरन्तर रूपमा नेपाल पनि लकडाउन गरेकोले कृषकहरूको कृषि उत्पादन खेतमै सड्ना थालेका छन् । लकडाउनले गर्दा यातायात लगायतको साधन पनि बन्द रहेको र बाटोमा समेत आबत जावत गर्न कडाईका साथ रोक लगाएकाले एका तर्फ शहर बजारका व्यक्तिकहरूले तरकारी पाउनुभन्ने भन्ने अर्को तिर कृषकहरूले खेतमा लगाएका टमाटर, भिण्डी, बोडी, फर्सी, घेरा लगायतका तरकारी जन्म उत्पादन खेतमै खल्न थालेका छन् । ती उत्पादन खेतीमै गलेका कारण कृषकले बैकबाट ऋण उठाई गरेको तरकारी खेतमा तरकारी त फलेका छन् तर बजार तिन्न भन्ने नपुग्दा खेतमै सड्दै गई रहेका छन् । कृषकहरू ऋण करी तिर्ने भन्ने चिन्तामा डुबेका छन् ।

खास गरी तराई मधेश क्षेत्रमा अत्यधिक रूपमा तरकारी खेती भई रहेको छ त्यही तरकारी काठमाण्डौ, पोखरा लगायतको ठाउँमा विक्री वितरणको लागि गइ रहेकोमा लकडाउनले गर्दा तरकारी पुर्‍याउन सकेको छैन । त्यसले कृषकहरूको एउटा विकल्प मात्र छ कृषकले उत्पादन गरेको तरकारी लगायतका वस्तु सरकारले खरिद गर्नु पर्छ । सरकारले लागत मुल्यामा केही सँप्या मुनाफा दिएर कृषि वस्तु खरीद गर्नु पर्छ जसले गर्दा कृषकहरूलाई पनि राहत हुन्छ । सरकारले खरिद गरेका त्यस्ता वस्तुहरूबाट अन्य परिकार बनाई बजारमा ल्याउन सक्छ जसले गर्दा सरकार र जनता दुवै एक अर्काको पुरकको रूपमा काम गर्नु पर्छ । अनि मात्र देशको विकास हुन्छ ।

नेपाल कृषि प्रधान देश हो । कृषि प्रधान देशमा भगवान भरोसा मात्र कृषि उत्पादन हुन्छ । कृषिको लागि सरकारले खासै व्यवस्था गरेको छैन अहिले पनि अकाशकै पानीको भरमा खेती गर्न पर्छिनु पर्छ । कृषिमा अत्यधिक लागत लाग्ने भएकोले सरकारले लागत मुल्य कायम गरी केही सँप्या फाईदा राखी सरकारले कृषि उत्पादन खरिद नगरे सम्म किसानलाई फाईदा हुँदैन किसान संग व्यापारीले समान खरिद गर्दा पत्रको मुल्यको दोवर बस्नु बजारमा विक्री वितरण गर्दछ र बजारका उपभोक्ता सम्म कृषि वस्तु आउदा आउदै डबल त्रिवल मुल्य व्यापारीहरू लिन्छ । त्यसैले कृषकहरूको कृषि उत्पादन सरकारले खरिद गरी उचित मुल्यमा उपभोक्तालाई बेच्नु पर्दछ । अहिले लकडाउनको अवस्थामा सरकारले कृषि उत्पादन खरिद गरी किसानलाई गरीब हुनबाट बचाउन आवश्यक छ ।

साप्ताहिक राशिफल

- मेघ (बु, च, चो, ला, लि, लु, ले, लो, अ): तपाईंका विरोधीहरू परास्त हुनुका साथै मान सम्मान समेत मिल्ने योग रहेको छ । युवकयुवतीहरूका लागि नयाँ जीवन साथी मिल्ने छ ।
वृष (इ, उ, ए, ओ, वा, वि, वु, वे, वो): आर्थिक पक्ष राम्रो रहेकाले व्यापार व्यवसायीबाट राम्रै लाभ मिल्ने तथा पारिवारिक सुख भ्रमणको योग समेत रहेको छ ।
मिथुन (क, कि, कु, कु, छ, के, को, ह): आफन्त जनसंग खटपट मनमुटाउ गराउने योग छ । दाम्पत्य तथा प्रेमको विषयमा सामान्य अप्ठ्यारो हुने योग छ ।
कर्कट (हि, हु, हे, हो, डा, डि, डु, डे, डो): मनमा अनावश्यक तर्ककृतकले डेरा जमाउने योग देखिन्छ । गरेको काम अरुले काट्न सक्ने देखिएकाले विचार पु-याएर काम गर्नु होला ।
सिंह (मि, मु, मे, मो, टा, टि, टु, टो): विद्यार्थी संका लागि पढाईमा गहिरा लगाव हुनुका साथै बौद्धिक क्रियाकलापमा सहभागी गराउने योग छ ।
कन्या (टो, प, पी, ए, ए, ण, उ, णे, ओ): शारीरिक अस्वस्थताका साथै आलस्य बढ्ने योग रहेको छ । नाना तरहका अनावश्यक विषयले मानसिक तनाव उत्पन्न गराउने देखिन्छ ।
तुला (रा, री, र, रे, रो, ता, ती, तु, ते): पारिवारिक चिन्ताले सताउने योग रहेको छ । भने उत्तराद्रिमा सामान्य वादविवादमा पर्न सम्भावना रहेको छ ।
वृश्चिक (तो, ना, नि, नु, ने, नो, वा, पि, य): आर्थिक पक्ष खल रहेको छ । आत्मबल तथा पराक्रम बढेर जानाले प्रशांत कार्य सम्पादन गर्न क्षमता बढ्ने छ ।
धनु (यो, भा, भी, भु, फा, डा, डो): मेवा मिठान्नाका परिकार प्राप्त हुने बेला छ । कृषि तथा कृषिजन्य व्यवसायमा लाभ हुने छ ।
मकर (मो, जो, जा, जु, जे, खे, खि, खे, खे, गी, गो): महिनाको पूर्वार्धमा मित्रसहयोग, प्रतागमन तथा मनोरञ्जनको अवसर मिल्नेछ । भने उत्तरार्धमा मान हानि तथा अपमान आउनसक्ने छ ।
कूमभ (गु, गे, गो, सा, सी, सु, से, सो, ङ): सामाजिक कार्यमा सहभागी हुनुका साथै भोजभतेमा तथा रमाइलो यात्राको सुवर्ण अवसर मिल्ने योग रहेको छ ।
मीन (री, दु, ध, ङ, दे, दो, च, शू): शत्रुहरूको शिर निहुरिनेछ । भने वाद विवादमा विजय मिल्ने योग रहेको छ । पेट, आखा तथा सामान्य शारीरिक अस्वस्थता देखापर्नेछ ।

नेपाली अर्थतन्त्र र कोरोना प्रभाव

गोपाल पी खनाल

विगतका दशकहरूमा अस्थिर सरकार, सङ्गमकालीन अवस्था, द्वन्द्व, जनतामा चुलिएको आकाङ्क्षा, संविधान निर्माणको चटारो, भद्रगोल विकास जस्ता विविध कारणहरूले आर्थिक परिसूचकहरूको अवस्था ऋणात्मक थियो । आयात र भन्सारमा आधारित राजस्व णाली, रैमटेन्सको भर, अनुदानक क्षेत्रमा पुँजी लगानी आदि अर्थतन्त्रका मूलभूत विशेषता थिए । सरकारको आर्थिक सफलता, अर्थमन्त्रीले लक्ष्यभन्दा बढी कति प्रतिशत राजस्व उठाउन सक्थो भन्ने कसैमा मापन गरिन्थ्यो ।

२०६२ र ६३ को जनआन्दोलन पछि संविधान सभाको निर्वाचन र संविधान निर्माणमा मुलुक एक दशक रुमलियो । वि.स. २०७२ मा नेपालको संविधान जारी भएपछि राजनीतिक स्थितिहरूको जग बस्यो । सरकार परिवर्तन हुन ५ वर्ष कुनैपनि र त्यसको ट्रेमामे जनताले लगाउने थिति बस्यो । सङ्घीय शासन व्यवस्थाअन्तर्गत तीन तहका सरकार र सातवटै प्रदेशमा राजनीतिक एवं प्रशासनिक संरचना निर्माण भए । मुलुकमा पहिलो पटक वित्तीय सङ्घीयताको अभ्यासको थालनी भयो । संवैधानिक, नीतिगत, स्वायत्तागत, कार्यक्रमगत विभिन्न व्यवस्थाले अर्थतन्त्रमा केही सकारात्मक सङ्केतको अवस्था देखिदै थियो ।

नेपालको संविधानको धारा ५९ मा सङ्घ प्रदेश र स्थानीय तहले नै आफ्नो आर्थिक अधिकारसम्बन्धी विषयमा कानून बनाउने, वार्षिक बजेट ल्याउने, निर्णय गर्ने, नीति तथा योजना तयार गर्ने र त्यसको कार्यान्वयन गर्न सक्ने र धारा ६० मा आफ्नो आर्थिक अधिकार क्षेत्रभित्रको विषयमा कर लगाउने, राजस्व उठाउन सक्ने र विभिन्न अनुदानको व्यवस्थाले स्वायत्तता प्रदान गरियो । संविधानले तीन तहकै सरकार का एकल र साफा अधिकारहरू प्रत्याभुत गरियो । जनचेतना, सञ्चार जगतको हरेक ठाउँमा उपस्थित, जनतामा अधिकार खोज्ने बानीको विकास, अनलाइन कार्यशील र व्यवहारको सुरुवात आदिले सामाजिक सांस्कृतिक रूपान्तरणमा केही हदसम्म समाज अगाडि बढेको सन्दर्भमा अकस्मात सन्तिको कोभिड-१९ को महामारीले अवको

अर्थव्यवस्थालाई बहुआयामिक प्रभाव पार्ने देखिन्छ ।

कोरोना प्रभाव विगत केही महिनादेखि चीनको उठान प्रभावबाट सुरु भएको कोरोना भाइरसको महामारीले विश्व आक्रान्त छ । अमेरिका, इटली, स्पेन, चीन, फ्रान्स लगायतका मुलुकहरू कोरोनासँग मुकाबिला गरिरहेका छन् ।

विश्वमा करिब दुई लाख मानिसले ज्यान गुमाइसकेका छन् । दशौं लाखको संख्यामा संक्रमित छन् । लाखौं उपचारपछि घर फर्किएका छन् । नेपालमा पनि संक्रमित को संख्या बढिरहेको छ तर खुसीको कुरा हालसम्म संक्रमित मध्ये कसैको पनि ज्यान गएको छैन । निको भएर घर फर्किरहेका छन् । कारण उच्च मनोबल, उपचार, सरसफाई आदि ।

मुलुकमा अर्को लकडाउनको अवस्था जारी छ । यसले गर्दा अत्यावश्यक बाहेका सबै गतिविधि ठप्प छन् । उत्पादन छैन, कलकारखाना बन्द छन्, रोजगारी ५० प्रतिशत गुमिसकेको निजी क्षेत्रका अगुवा बताउँछन् । भोलिका दिनमा विदेशबाट फर्किएका युवावर्गक विदेशमा समेत रोजगारी गुम्नाले स्वदेशमै बस्ने अवस्था सिर्जना हुने देखिन्छ ।

हाले विश्व बैङ्कले नेपालको आर्थिक वृद्धिदर १.५ देखि २.८ बिक्रमा रहने प्रक्षेपण गरेको छ । लकडाउनले आर्थिक गतिविधि रोकिँदा अर्थशास्त्रीय चक्र नै बन्द हुने सम्भावना बढ्दो छ । फलस्वरूप विश्व आर्थिक वृद्धिदर घट्ने, वैदेशिक सहायता नचाउने, आन्तरिक उत्पादनसमेत नहुँदा अर्थतन्त्र धराशयी हुने त होइन भन्ने खतरा उत्तिकै देखिन्छ ।

क्षेत्रगत प्रभाव सबैभन्दा ठूलो प्रभाव सेवा क्षेत्रमा परेको छ । यसअन्तर्गत पहिलो पर्यटन क्षेत्रमा पर्यटक आवागमन घटेको छ । होटल र रेस्टोर्नालाई क्षेत्र धराशयी हुने देखिन्छ । मनोरञ्जन क्षेत्रमा फिल्म हल, नाटक घर सबैबन्द छन् । योसो उत्पादन क्षेत्र अन्तर्गत मेनुष्याक्वर्डि उद्योगमा कच्चापदार्थको अभाव छ । भएको उत्पादनलाई बजारसम्म लैजान कठिनाई छ । घरमा गएका कामदारहरू तत्काल फर्कने अवस्था छैन । तेस्रो निर्माण क्षेत्रमा पनि त्यस्तै समस्या हुँदा काम ठप्प छ । भन्सारमा मालसमान पास नहुँदा

राज्यको ढुकुटी शून्य हुने अवस्था छ । बैङ्कको ऋण नउठ्ने र ऋणीले तिर्न पनि नसक्ने अवस्था छ । अर्को समस्या विदेशबाट स्वदेश र सहरबाट गाउँ जाने मानिसहरूको लकीले खाद्य सङ्कट ल्याउने सम्भावना उत्तिकै छ । अर्को ठूलो समस्या यसले मानिसको मनोसामाजिक अवस्थामा गडबडी ल्याएको छ । घरमा बेरोजगार भई बस्दा भन् ठूलो मानसिक समस्या सिर्जना हुने देखिन्छ ।

कोरोनाले उच्चाएका प्रमुख प्रश्न - लकडाउनको बेला मजदुरलाई राहत दिएर राख्न पनि नसक्ने र घर जान पनि नदिने बीचबटोमै अलपत्र पर्दा संवेदनशीलता खोई ? - भो कम गरीबाट बचाउने किसानलाई दस किलो चामलको सट्टा फीउमल दिएर कसो होला ।

उत्पादन नभएपछि अर्थतन्त्र ढुक्ने रहेछ, त्यसैले यही मौकामा युवा र मजदुरलाई बाँफा खेतमा खेती गर्न, गाउँलाई कृषि बजारको रूपमा विकास गर्ने तत्काल अनुदान र सहयोग गर्ने कार्ययोजना ल्याए कसो होला ?

मजदुरका नेताज्यूहरू ! आखिर मजदुरकै दुख पीडा बाटोभरी यत्रत्र संकेत हुँदा पनि आवाज उठाई समाधान गर्न पहल किन नगरेको ?

सरकार ! यही मौकामा दक्षिणी सिमानामा तारबार लगाउने कि ? - जनताको सेवा गर्ने कसमा खाई राजनीति गरेर सरकार चलाउने प्रम मन्त्री र तीन तहकै सरकारका निर्वाचित पदाधिकारीको तलबभत्ता घटाएर देशको स्वास्थ्य क्षेत्रमा लगाउने निर्णय किन नगरेको ? आखिर तलबभत्ता खान राजनीति गरेको त पक्कै होइन होला ?

यतिबेला दलहरूले बनाएको को रोना विरुद्धको समिति/संयन्त्रहरूले के गर्दछन् ? - नेपालमा कोरोना सङ्क्रमित मात्र भेटिँदा त यति धेरै सशङ्कित हुने मेरो सरकार वि.स. २०६७ सालमा जाजरकोटमा तैजा फैलिएर सयौं सङ्ख्यामा नागरिकको ज्यान जाँदा किन अतालिएन ? तिम्रो नियतमा केही कालो छ भनेर जनता भनिरहेछन् ।

जन्मदिन मनाउनलाई केक ओसार्न हेलिकप्टर प्रयोग गर्नु तर जनता भोकभोकै बाटोमा अलपत्र पर्दा ती कम्परा कता गए ? तिम्रो समवेदना कता हरायो ?

करिब २ महिनाअघि चीनबाट १७५ जना नेपाली उद्धार गर्ने तिम्रो हवाईजहाजले दुई छाक टार्न नसकेर

भारत पसेका सीमामा अलपत्र परेका नेपालीलाई किन उद्धार गरेन ?

अवको बाटो करिब तीन करोड जनसङ्ख्यामा दस हजार सङ्ख्या पनि चेकजाँच नगर्ने अनि सङ्क्रमित भेटिएनन् भनी विश्लेषण गर्नु सरासर भट्टे बोल्नु जस्तै हो । त्यसैले पहिले भिडभाड हुने ठाउँहरू जस्तै : तरकारी बजार, हाट बजार, भारतीय सिमानाहरूमा चेक-जाँचलाई व्यापक बनाउनु पर्दछ ।

नेपालसँग सीमा जोडिएको भारतमा दिनानुदिन सङ्क्रमित सङ्ख्या बढिरहेको, खुला सिमानाका कारण चोर बाटोबाट आन्तरिक रूपमा आवागमनलाई गरिरहेको सन्दर्भमा नेपालमा अझ बढी सतर्कता अपनाउनुपर्ने देखिन्छ । त्यसैले सिमानामा सुरक्षा व्यवस्था कडा पार्नु पर्दछ ।

व्यापक रूपमा चेक-जाँच गर्ने, भारतसँगका नाका बन्द जारी राख्ने, चोर बाटोहरूमा सुरक्षा फौज तैनाथ खेती गर्न, गाउँलाई कृषि बजारको रूपमा विकास गर्ने तत्काल अनुदान र सहयोग गर्ने कार्ययोजना ल्याए कसो होला ?

मजदुरका नेताज्यूहरू ! आखिर मजदुरकै दुख पीडा बाटोभरी यत्रत्र संकेत हुँदा पनि आवाज उठाई समाधान गर्न पहल किन नगरेको ?

सरकार ! यही मौकामा दक्षिणी सिमानामा तारबार लगाउने कि ?

जनताको सेवा गर्ने कसमा खाई राजनीति गरेर सरकार चलाउने प्रम मन्त्री र तीन तहकै सरकारका निर्वाचित पदाधिकारीको तलबभत्ता घटाएर देशको स्वास्थ्य क्षेत्रमा लगाउने निर्णय किन नगरेको ? आखिर तलबभत्ता खान राजनीति गरेको त पक्कै होइन होला ?

यतिबेला दलहरूले बनाएको को रोना विरुद्धको समिति/संयन्त्रहरूले के गर्दछन् ?

नेपालमा कोरोना सङ्क्रमित मात्र भेटिँदा त यति धेरै सशङ्कित हुने मेरो सरकार वि.स. २०६७ सालमा जाजरकोटमा तैजा फैलिएर सयौं सङ्ख्यामा नागरिकको ज्यान जाँदा किन अतालिएन ? तिम्रो नियतमा केही कालो छ भनेर जनता भनिरहेछन् ।

जन्मदिन मनाउनलाई केक ओसार्न हेलिकप्टर प्रयोग गर्नु तर जनता भोकभोकै बाटोमा अलपत्र पर्दा ती कम्परा कता गए ? तिम्रो समवेदना कता हरायो ?

करिब २ महिनाअघि चीनबाट १७५ जना नेपाली उद्धार गर्ने तिम्रो हवाईजहाजले दुई छाक टार्न नसकेर

भारत पसेका सीमामा अलपत्र परेका नेपालीलाई किन उद्धार गरेन ?

अवको बाटो करिब तीन करोड जनसङ्ख्यामा दस हजार सङ्ख्या पनि चेकजाँच नगर्ने अनि सङ्क्रमित भेटिएनन् भनी विश्लेषण गर्नु सरासर भट्टे बोल्नु जस्तै हो । त्यसैले पहिले भिडभाड हुने ठाउँहरू जस्तै : तरकारी बजार, हाट बजार, भारतीय सिमानाहरूमा चेक-जाँचलाई व्यापक बनाउनु पर्दछ ।

केही महत्त्व पूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू
दमकल: बिराटनगर बारुणयन्त्र ४२००००, इटहरी बारुणयन्त्र ५२०१०१, धरान बारुणयन्त्र ५२०१९९, इनरुवा बारुणयन्त्र ५६०१०१, दमक बारुणयन्त्र ०२३-५६०१०१, भद्रपुर बारुणयन्त्र ०२३-५२०१०१
अस्पताल: कोशी अ.इमरजेन्सी ५२४२३४, रंगेली अस्पताल ५६००४६, आखा अस्पताल ५२३७०६, सुरक्षा अस्पताल प्रा.लि. ०२१-५३६९४१, ५२२६७७ एम्बुलेन्स ९६०२७५३७७, ९६०२७५३७०६
प्रहरी: पूबान्वल भौ.प्र.का. ४३५००१, जिल्जा प्रहरी कार्यालय ५३०३५६, ५२३९०१, १०० नगर प्र.का., बिराटनगर ५२१६४०, ५३०३६७, ११०, इ.प्र.का. रंगेली ६०१००/६०१३०, इ.प्र.का. उर्लावारी ५४०००२, सिमा प्रहरी चौकी ५३५६४०

पहिचान, उत्थान आर विकासके लेल मगही भाषा पृष्ठ

संस्कृत अर्थात् लकड़ीके बड़का बकसा

श्याम सुन्दर सुतिहार

लकड़ीके कलात्मक समान बनावैवाला जायतके रूपमे बढई जायतके चिनहल जाय है। समाजमे धनी व्यक्ति सबके बहुमूल्य समान सब राखैके लेल लकड़ीसे बनल कलात्मक बड़का वाकस के ही पौराणिक कालमे संस्कृत कहते रहलन। संस्कृत पहिले-पहिले समाजमे रहैवाला धनीकड, जिमदार, मुंखिया, मजजन लगायतके लोग सब अपन-अपन घरमे राखते रहलन।

संस्कृत खास करके अपन घरमे रहल सोना, चानी, पित्तल, तामा, रूपिया, पैसा लगायतके बहुमूल्य वस्तु राखैके लेल संस्कृत बनाके घरमे राखते रहलन। घरमे संस्कृत राखैके चलन करीब चार पुस्ता अगा प्रचलनमे रहलन। उ समयमे प्रायः संस्कृत गाउँ समाजके धनीकड, जिमदार, मुंखिया, सरपंच, मजजन लगायत धनिकड घरानामे राखत रहलन। समाजमे केकरो घरमे संस्कृत देखलाकेवाद उ लोग के दोसरका लोग गाउँके धनी, मुंखिया या मजजन हुवैके सोभे अनुमान करते रहलन है। धनीकडके घरमे संस्कृत बनाके उ संस्कृतमे बहुमूल्य वस्तु राखते रहल और गाउँके समान्य स्तरके लोग सबके घरमे प्राय छोटका वाकस राखैके प्रचलन सेहो रहलन।

समाजके धनिकड लोग सबके सम्पत्ति राखैके लेले संस्कृत बनावैवाला कलाकार बढई जायत रहलन। बढई जायतके पासमे धन नै रहलन लेकिन धन सुरक्षित करैवाला संस्कृत(वाकस) बनवैवाला कलाकारीता बढई जायत मे रहलन।

संस्कृत बनवैकेले मुख्य रूपसे सखुवाके लकड़ी चिरान कैके चारटा पाउवा(खुटा) कलात्मक रूपसे खराईदके आकर्षक बनावल जाय है। चारो तरफ से मोटका लकड़ीके तकथामे कलात्मक बुद्धि, लोहाके काटी, फलामके पत्तर लगाके मजबूत तरीकासे संस्कृतके निर्माण करते रहलन। संस्कृत एते मजबूत रहलन कि कुडारी से सेहो नै काटल जायत रहलन। उ संस्कृतमे एगो खोलै या लगावैवाला फाटक राइखके उ संस्कृतमे लोहाके सिक्क प्रयोग कैके ताला मारैके व्यवस्था सेहो रहलन। संस्कृतके उपरका भागमे भी छोट-छोट पाउवा बनाके कलात्मक रूपसे प्रयोग कैके संस्कृतके आकर्षक रूप से निर्माण करल जाय है। संस्कृतके भितरका भागमे खण्ड-खण्ड बनाके अलग-अलग बहुमूल्य वस्तु संस्कृतमे रखैके रहलन।

उपरका भागमे सुतैके सेहो व्यवस्था रहलन। संस्कृत बनवैके लेल ढेर खर्च आर सखुवाके लकड़ी मात्रे प्रयोग हुवैके कारण समान्य आर मध्यम वर्गके लोगस अपन-अपन घरमे बकसाके प्रयोग करते रहलन। धनिकड लोग सब संस्कृतके प्रयोग करते रहलन। लकड़ीके वाकसके बड़का रूप संस्कृत है।

संस्कृत घरमे कथिल राखल जाय है प्रश्न मे बढई जातिके मोरंग धनपालथान बाड नं.२ के ८५ वर्षिय महिला गंगा देवी सुतिहार बताउलक 'एखिनका समयमे धन सम्पत्ति संरक्षण करैके लेल आधुनिक वैक, सहकारी संस्था, लकर, लगायतके व्यवस्था भेल है लेकिन हमरा यारके समयमे घरमे रहैवाला सम्पत्तिके घरमे संरक्षण करैके बाध्यतासे घरके सब बहुमूल्य वस्तु सब एके जगह राखैके लेल संस्कृतके प्रयोग करल जायत रहल। संस्कृत बनवैके मुख्य कारण अपने सबके जानकारी है कि संस्कृत बकसाके बड़का रूप है। वाकसमे बहुमूल्य समान रखलासे पहिले पहिले समाजमे चोरी-डकैति हुवैके कारण चोर डकैत सब बकसाके उठाके लायजत रहल लेकिन संस्कृत लक जायल असम्भव रहल है आर मजबूत तरिकासे मजबूत लकड़ीसे बनावैके कारण फोडैल सेहो समय लागैके कारण चोर डकैत से सम्पत्तिके जोगावैके लेल संस्कृत घरमे राखल जाय है। सुतिहारके ससुर के घरमे संस्कृत रहल सेहो बताउलक। उ संस्कृतमे लगायल चावी घरके मुख्य आदमी अपन कमरमे लगल करसुतमे बाइनके राखैके सेहो चलन रहल बताउलक।

बहीना राजवंशी जायतमे संस्कृतके प्रचलन बहुत चलल रहल वहे से संस्कृतके बारेमे मोरंग जहदा गाउँपालिका बडा नं. १ राजवंशी टोलकी विराट क्षेत्रिय राजवंशी समाजकी १ सय १ वरिसके जतरी देवी राजवंशी कहलक हमर सबके समयमे सम्पत्तिके नाममे सोना, चानी के गहना, पितर, तामा, फूलके बर्तन रहल। उ सब समान चोरी-डकैती वेसी हुवैके कारण उकर संरक्षण आर जोगावैके लेल धनीकड लोगसब संस्कृत बनाके उकरेमे सब समान समब राखते रहलन। हमर सब जैसन समान्य परिवारके लोग सब अपन सम्पत्ति बकसामे हि जोगाक लेल राखते रहिलहन। हमर आरके समयमे सम्पत्ति जोगावैके लेल दोसर कोनो विकल्प नै रहलन। जेकरा बकसा नै हुवैके कारण अपन घरमे रहल चानी आर सोनाके साथे अन्य बहुमूल्य वस्तु सब फूलके घडामे राखैके माइटरके तरमे गाइडके राखैके प्रचलन सेहो प्रख्यात रहल राजवंशीके कथन रहल।

बहीना विराटनगर महानगर पालिका बडा नं. १२ के त्रिपित शर्माका अनुसार संस्कृत बनावैके लेल बहुत औजार सबके प्रयोग करै पडै है। जैसन कि वसुला, आरी, हथौडी, रूखानी, रूखान, बटारी, रन्दा, रन्दा फटाक, सिक्का, काटी, बलेसरी काटी, टोपिया, गिरामिट, कोनिया, बाला, काटी बुट्टा, सिक्का, लकड़ीके स्केल, लगायतका के सामग्री सब प्रयोग कैके संस्कृत बनाजद जाय है लेकिन एखन सब औजार विद्युतसे चलैवालो इलेक्ट्रिक मेशिन आइव गेलाके कारण पुरनकमे लगल औजार सब विस्थापित भ गेल है शर्माके कथन है।

सम्पत्ति संरक्षणके लेल पहिलेके जमानामे प्रयोग है वाला संस्कृत एखनका समयमे लोप आर विस्थापित भ गेल है। संस्कृत समाजसे कयला लोप आर विस्थापित भ गेल है प्रश्नमे विराटनगर महानगर पालिका बडा नं. ३ के रहैवाला ८१ वरिसके शिक्षक पेशासे अवकास पालल लोग श्यामनन्दन शर्मा बताउलक 'पहिले हमर घर सुनसरी जिल्लाके साहेबगंज पांचो सिमर है हमरे घरमे बड़का संस्कृत रहलन। उ संस्कृत हमर घरके आगलगीमे नष्ट भ गेल है। संस्कृत सखुवाके काठ से बनाइल एकदम बजबूत होत रहल जेकरा कुडारीसे काटलाके बादमी नै कटते रहल। संस्कृत लोप आर विस्थापित हुवैके मुख्य कारण सखुवा काठ महगा आर अभाव, संस्कृत बनवैल बहुत समय खर्च, बहुत रकम खर्च, संस्कृत रखैल ढेर जगहके आवश्यकता आर संस्कृतके विकल्पमे गाउँगाउँमे सम्पत्ति संरक्षणके लेल वैक, सहकारी संस्था, संस्कृतके जैसन टीनाके आधुनिक रूपमे टुक आर दराज बनै लगाल है। संस्कृत से सस्ता टीना, चतरा, अलमूनियमके दराज टुक, दराज सस्ता आर कम समयमे पावैके कारण समाजसे संस्कृत लोप आर विस्थापित भ गेल है शर्माके कथन है।'

एकाइसी शताब्दीके आधुनिक युगमे प्रवेश भेलाके कारण संस्कृतके सद्दा आकर्ष लोहाके चतराके टुक, दराज समाजमे स्थापित भई सकेको रती सामग्री बनाउन आधुनिक मेसीन सब आइव गेलके

मगही भाषामा

अपन सबके खातिर
कोरोना भाइरस रोगके संक्रमणसे बचैल
अपनाबैवाला नियम सब :

- कोरोना भाइरस रोग श्वास प्रश्वासके माध्यम स फैलेवला संक्रमण है।
- संक्रमित आदमी खोखला आर छिकलासे नाक आर मुहसे निकलेवाला थुक आर नेटा के माध्यमसे यी भाइरस एक आदमी से दोसरका आदमीमे फैल है।

यी रोग से बचैके खातिर कि करै पडते ?

- खोखी आर छिकै के समय नाक, मुख भ्रामु आर प्रयोग करल गेल टिसूपेपरके जल्दी से गन्दा फेकैवाला टकुरीमे फेकु
- समय समयमे सावून पानीसे हातमुह मिच-मिच के धुवाउ आर सेनिटाइजर के प्रयोग सेहो करल जाय।
- हात नैमिलाऊ, ओकर जगहमे नमस्कार आर गोडलागी छि वोलु।

कि नै करै के चाही ?

- खोखी आर बोखार लागल आदमीसे दुरी बनाके रहल जाय। अगर अपनेके भी खोखी लागल है त दोसर आदमी से दुर रहल जाय। भीडभाडमे नय जायल जाउ आर दोसर लोग सबके भीडभाडमे नय जायके सल्लाह दीयो।

आर ध्यान दिखवाला बात :

- बोखार आइलासे, खाँसी लगालासे, श्वास लिएमे दिक्कत भेल से नजदिकके स्वास्थ्य चौकीमे सम्पर्क करल जाय।
- कोरोना भाइरस रोगके बारे विपेश जानकारीके खातिर पैसा नै लागेवाला हटलाईन टैलफोन नं. ११५५ मे फोन करल जाय।
- यी रोग से नै डराउ बलकि सतर्क रहल जाय।

जनचेतनाकी लागि

क्राइम अपरेसन साप्ताहिक

कर तिरौं, राजश्व बढाऔं

कर तिरुं कानूनी अधिकार मात्र नभएर सम्मान पाउने अवसर पनि हो। त्यसैले कर तिरौं देशको राजश्व बढाऔं।
स्थायी लेखा नम्बर लिनुहोस टुक भएर व्यवसाय सञ्चालन गर्नुहोस्।

लेखा राखी हिसाबमा भर, हचुवामै तिरौं कर कतव्य ठानेर कर तिरौं नव नेपाल निर्माणमा सहभागी बनौं।
सामान किनौं गतिलो धानेर बिल मार्गो अधिकार ठानेर।

अन्तरिक राजश्व कार्यालय विराटनगर

कारण संस्कृत बनवैवाला पेशामे संलन भेल बढई जायतके पेशा सेहो एखनका आवश्यक है। अन्यथा भावि पुस्ता समयमे संकटमे पडलै है। एसन अवस्थामे संस्कृतके संरक्षण र सम्बर्द्धनके लेल संस्कृतके संस्कृत संघालयमा राखना आवश्यक है। संस्कृत प्रयोगके लेल समाजमे जनचेता फैलावके आवश्यक है। अन्यथा भावि पुस्ता संस्कृत केकरा कहल जाय है, बुझावै ल कठिनाई सेहो होवे करतैय। धन्यवाद कुइथप करेपडत ते कमन्टमे लिखु।

खुल्यो !

खुल्यो !!

खुल्यो !!!

सम्पूर्ण विशेषज्ञ सेवा सुविधाको साथमा वर्षे भरी डाईविटीज र प्रेसरको निःशुल्क जाँच गर्ने विराटनगरको घोघापुल चौक विराटनगर-९ मा २०७६ साल असोज १ देखि जनरल हस्पिटल एण्ड ट्रमा केयर सेन्टर प्रा.लि. संचालन ल्याएको सहर्ष जानकारी गराउँदछौं।

विशेषज्ञ सेवाहरु :- फिजिसियन तथा कार्डियोलोजि सेवा, हार्ड जोडनी तथा नशा र बाथ रोग, नवजात शिशु तथा बालरोग, प्रसूती तथा स्त्री रोग, नाक, कान तथा घाँटी रोग, दन्त तथा मुख रोग,छाला कृच्छ तथा यौन रोग, फिजियोथेरापी, मानसिक तथा नशा रोग, किडनी पत्थरी तथा मुत्र रोग, आइ.सी.यू., एन.आइ. सी.यू, पि आइ.सी.यू, भेनटिलेटर, एक्सरे, अल्ट्रासाउण्ड, सर्जरी, इन्डोस्कोपी, टि.एम.टी, इकोकार्डियोग्राफी, होल्टर, इ.सी.जी.,ई.ई.जि., समान्य स्वास्थ्य परिक्षण र मधुमेहको परामर्श सेवा उपलब्ध छ।

जनरल हस्पिटल एण्ड ट्रमा केयर सेन्टर प्रा.लि. सम्पर्क : ०२१-४४०४०६०

कम्यूनिष्ट सरकार सर्वसत्तावाद तर्फ उन्मुख

विराटनगर । नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको सरकार सर्वसत्तावाद तर्फ उन्मुख भएको प्रतिपक्षीहरू आरोप लगाएका छन् ।

सो आरोप लगाउने प्रतिपक्षीहरू मा नेपाली कांग्रेस, जनता समाजवादी पार्टी, नेपाल र राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीद्वारा एक प्रेस विज्ञापनी जारी सो आरोप लगाउँदै सरकार विरुद्ध एकबद्ध भै संघर्ष गर्ने भएको छ ।

लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यताहरूलाई कुल्चिदै यो सरकार सर्वसत्तावादतर्फ अग्रसर भएको स्पष्ट छ । हामी यो प्रवृत्तिको घोर भर्त्सना गर्दछौं र यस किसिमको स्वेच्छारी र सर्वसत्तावादी प्रवृत्ति विरुद्ध सम्पूर्ण लोकतन्त्रवादी शक्ति ऐकताबद्ध भई संघर्ष गर्ने प्रतिबद्धता समेत गरेको छ ।

नेपाली कांग्रेस केन्द्रीय कार्यालय

सानेपामा संघीय संसदमा प्रतिनिधित्व गर्ने नेपाली कांग्रेस, जनता समाजवादी पार्टी, नेपाल र राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीका शीर्ष नेताहरूको बैठक बसि सो प्रतिबद्धता जनाएका थिए ।

सो बैठकमा नेपाली कांग्रेसको तर्फबाट सभापति शेरबहादुर देउवा, बरिष्ठ नेता रामचन्द्र पौडेल, नेताहरू विमलेन्द्र निधि, विजयकुमार गच्छदार, डा. शशांक कोइराला, पूर्णबहादुर खड्का, डा. प्रकाशशरण महत, गणेशमान श्रेष्ठ, प्रकाशमान सिंह, विश्वप्रकाश शर्मा र राधेश्याम अधिकारी उपस्थिति रहेको थियो । जनता समाजवादी पार्टी, नेपालबाट महन्थ ठाकुर, डा. जाबुराम भट्टराई, उपेन्द्र यादव, राजेन्द्र महता, महेन्द्र राय यादव, शरदसिंह भण्डारी, अशोक राई र राजेन्द्र श्रेष्ठ र राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीको तर्फबाट डा. प्रकाशचन्द्र

लोहनीको उपस्थिति रहेको थियो ।

बैठकले तीन बुट्टे निर्णय गरेको छ । १. लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यताहरूलाई कुल्चिदै यो सरकार सर्वसत्तावादतर्फ अग्रसर भएको स्पष्ट छ । हामी यो प्रवृत्तिको घोर भर्त्सना गर्दछौं र यस किसिमको स्वेच्छारी र सर्वसत्तावादी प्रवृत्ति विरुद्ध सम्पूर्ण लोकतन्त्रवादी शक्ति ऐकताबद्ध भई संघर्ष गर्ने प्रतिबद्धता जनाएको छ ।

त्यसैगरी २. सरकारले लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यतालाई तहसनहस गरी अधिनायकवादी उद्देश्य प्राप्तिका लागि सरकारको संलग्नतामा संसद डा. सुरेन्द्र यादव अफरण काण्डले नेपाली जनता आक्रोशित भएका छन् । यस्ता अपराधिक कार्यको

यो बैठक घोर भर्त्सना गर्दछ र अपराधमा संलग्न व्यक्तिहरूलाई तत्काल कानूनी कारवाही अगाडि बढाउन माग गरेको छ ।

सोही बैठकमा ३. कोरोना भाइरसको संक्रमणको सन्दर्भमा गरिएको लकडाउनको अवधिमा जनताका न्यूनतम आवश्यकता पूर्ति गर्ने तथा नेपाली अर्थतन्त्रमा परेको नकारात्मक प्रभावलाई न्यून गर्न आवश्यक राहत र कुनै ठोस कार्ययोजना सरकारले दिन सकेको छैन । यस अवस्थामा तत्काल राहत र कार्यक्रमको ठोस योजना प्रस्तुत गर्न माग गर्दै कोरोना भाइरसको यथार्थ स्थिति पत्ता लगाउन आवश्यक टेप्टिङमा भएको असाधारण हिलासुस्ती समाप्त गरी त्रिबन्ता दिन यो बैठक माग गरेको छ ।

टायर पडिक्दा एकको मृत्यु

विराटनगर । गाडीको पुरानो टायरमा हावा हालि रहेको अवस्थामा टायर पडिक्दा एक १७ गते युवावय एक जनाको मृत्यु भएका छ ।

मृत्यु हुनेमा भारत समस्तपुर घर भई विराटनगर महानगर पालिका वडा नं. १३ को जितेन्द्र यादवको सटर भाडामा लिई गाडिको

टायर पन्चर बनाई बस्दै आएको मो. हैदरको मृत्यु भएको छ ।

मो. हैदरले गाडिको पुरानो टायरमा पडिक्दा टायरमा रहेको फलामको रिडले टाउको र शरिरमा चोट लागी घटनास्थलमा नै मृत्यु भएको थियो इलाका प्रहरी कार्यालय गानीले जनाएको छ ।

भोजपुरी भाषामा

हामनी सबके जिमतेवारी, कोरोना भाइरस संक्रमणके रोकेला अपनावल जाऊ होसियारी

- कोरोना भाइरस रोग खास प्रशवासके माध्यमसे फैलेबला संक्रमण ह ।
- संक्रमित भइल आदमी खोकला छिक्कला समयमे निकलल थुक आ पोटाके माध्यमसे एक आदमीसे दोसर आदमीसे भी भाइरस सरेला आ फैलला ।

यी रोगसे बचके का र परि ?

- खोकैक आ छिक्कैके समय नाक आ मुख निमनसे तोपेके । आ प्रयोग कइलगेल टिसुपेपरके तुरन्त फोहोर विगेबाला बुडादानीमे विगैके ।
- समय समयमे सावुन पानीसे अच्छासे मलमलके हात धायेके आ सेनिटाइजर हातमे लगावेके ।
- केकरोसे मिलजाइके समय हात नमिलावेके । मात्र प्रणाम आ नमस्कार करेके ।

आ काथि ना करेके ?

- खोकी लागेल आदमीसे दुरी बनाके रहैके ।
- आ अपनहुके खोकी लागलवा त दोसरो आदमीसे दुरीमे रहैके ।
- भीडभाप्मे नजायके आ दोसरो लोगके भीडभाडभेल जगहमे नजायला सम्फाकेके ।

आ छ्यान देवेवाला बात :

- बोखार लगलापर, खासी लगलापर, आ सँस लेइवेमे दिक्कत भैलापर जल्द्वी नजदिक्के स्वास्थ्य केन्द्रमे सम्पर्क करेमा ।
- कोरोना भाइरस रोगके बारेमे औरी जानकारी लेले पैसा नालागेवाला टेलिफोन नं. १११५ मे फो कर सकैनि ।
- मत हडबडाई, और सतर्क बनी ।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रशासन विभाग

वेबसाईट, होस्टिङ, अनलाईन रेडियो, एस.एम. एस. तथा एस.एम. एस. भोटिङका साथै सभटवेधर एप्स चाहिएमा हामीलाई सम्भनुहोस ।

सम्पर्क:
Websoft IT Nepal Pvt. Ltd.
Biratnagar, Morang
www.websoftitnepal.com
9842278940

कोरोना परिक्षणको दायरा बढाउन माग

विराटनगर । विश्व व्यापी रूपमा फैलिएको कोरोना कोभिड-१९ को संक्रमण नेपालमा पनि बढ्दै गई रहेको अवस्थामा प्रदेश नं. १ का जिल्ला समन्वय समिति का प्रमुखहरूले कोरोना परिक्षणको दायरा बढाउन माग गरेका छन् ।

प्रदेश नं. १ को समाजिक विकास मन्त्री जीवन घिमिरेसंगको भिडियो कन्फरेन्समा जिसस प्रमुखहरूले कोभिड-१९मा बसेकाहरूलाई अनिवार्य आरिडिटी (यूपिड डायग्नोस्टिक टेस्ट) गर्नुपर्ने र यसको दायरा बढाउनु पर्ने माग गरेका हुन् । प्रमुखहरूले कोभिड-१९मा बसेको संख्याको आधारमा किट पठाउन माग गरेका छन् ।

कोभिड-१९मा बसेको संख्याको आधारमा किट नपठाएकोले किटकै अभावमा परिक्षणमा हिलार्दै भईरहेको गुनासो समेत गरको थियो । किटको

मावै होईन कतिपय ठाउँमा औषधी र स्वास्थ्य कर्मीहरूको समेत अभाव रहेको जानकारी गराएका थिए ।

विभिन्न जिल्लाहरूबाट हजारौको संख्यामा स्वदेश प्रवेश गरेका छैरै जसो मानिस होम कोभिड-१९मा बसेकोले उनीहरूका आरिडिटी अनिवार्य रूपमा परिक्षण गर्नु पर्ने प्रमुखहरूले भनाई थियो ।

तेह्रथुमका प्रमुख शिव ठुंगानाले बाहिरी जिल्लाबाट आउनेहरूलाई अनिवार्य कोभिड-१९मा राख्ने गरिएको बताउनुभयो । कोभिड-१९मा राख्न थालिएपछि बाहिरी जिल्लाबाट आउने घरेको उहाँले बताउनुभयो । तेह्रथुममा ३ सय ७४ को आरिडिटी गरिएकोमा सबैको रिपोर्ट नेगेटीभ आएको उहाँले जानकारी गराउनुभयो ।

सुनसरीका प्रमुख गोपालराज भण्डारीले जिल्लामा आरिडिटी किटको अभाव रहेको बताउनुभयो । आवश्यक

किट नहुँदा ब्यारेन्टाईनमा राखेकाहरूको परिक्षण गर्न नसकीएको, सीमावर्ती क्षेत्रमा उच्च सतर्कता अपनाईएको जसिस प्रमुख भण्डारीले जानकारी गराउनु भयो ।

संखुवासभाका प्रमुख सुमन शाक्यले काठमाण्डौँ लगायतका विभिन्न जिल्लाहरूबाट जिल्ला प्रवेश गरेकाहरूलाई ब्यारेन्टाईनमा राखिएकोमा बताउनुभयो । संखुवासभामा स्वास्थ्यकर्मीको अभाव भएको उहाँले बताउनुभयो ।

खोखलुङाका प्रमुख जयबहादुर श्रेष्ठले काठमाण्डौँ र बाहिरी जिल्लाबाट प्रवेश गर्नेहरूको अनिवार्य आरिडिटी गर्ने गरिएको उहाँले बताउनुभयो । अहिले सम्म २

सय ३१ जनाको परिक्षण गरिएको सबैको रिपोर्ट नेगेटीभ आएको उहाँले बताउनुभयो ।

सामाजिक विकास मन्त्री घिमिरेले हेरक जिल्लालाई दोश्रो चरणमा ३ सय ६० का दरले किट पठाईसकिएको र प्रकोप भएको जिल्लाहरूमा आवश्यकताका आधारमा थप किट पठाईने भएको छ । मन्त्री घिमिरेले १४ वटै जिल्लाका स्वास्थ्यकर्मीलाई शंकास्पद व्यक्तिको स्वाब संकलन गर्ने सर्वाधिकार तालिम दिईसकीएको बताउनुभयो ।

मन्त्री घिमिरेले घडी हेरेर लकडाउन नखुल्ने भएकाले वडा, पालिका, जिल्ला लकडाउन खुल्न बताउनुभयो । काठमाण्डौँ लगायत बाहिरबाट आएकाहरूलाई अनिवार्य रूपमा १४ दिन ब्यारेन्टाइनमा बस्ने समेत अग्रह गरेका थिए ।

अलपत्र परेका गन्तव्य तर्फ

विराटनगर । विश्व व्यापी रूपमा भई रहेको लकडाउन नेपालमा पनि चैत ११ गते देखि भई रहेको निरन्तर लकडाउनका कारण अलपत्र परेका करिब ६ सय जनालाई विराटनगर महानगरपालिकाले गन्तव्य तर्फ पठाएको छ ।

काठमाण्डौँ गएकाहरूलाई भने विराटनगरनै फिर्ता गर्न जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाण्डौँले निर्देशन दिएको छ । विराटनगर महानगरपालिकाले ५ सय ९५ जना व्यक्तिहरूलाई २७ वटा बसमा गन्तव्य तर्फ पठाएको थियो ।

यातायात व्यवसायी, निजी विद्यालय लगायतसंगको समन्वयमा महानगरपालिकाले पठाईएको विराटनगर महानगरपालिकाका प्रमुख भीम पराजुलीले जानकारी गराएका थिए । महानगरपालिकाले सर्वसाधारण सँवै विभिन्न जिल्लाहरूबाट अध्ययनका लागि

विराटनगरमा रहेका विद्यार्थी लाई पनि पठाएको छ ।

महानगरपालिकाको समन्वयमा प्याम्सनको निर्देशन अनुसार घरजान चाहने विद्यार्थीलाई विभिन्न निजी विद्यालयको स्कुल बसमा पठाईएको प्याम्सन विराटनगर सचिव अर्जुन श्रेष्ठले बताउनुभयो ।

लकडाउनका कारण विराटनगरमा उपचार गर्न आएकाहरूपनि एक महिना सम्म फर्कन पाएका थिएनन् । एक महिनासम्म अलपत्र परेको अवस्थामा विराटनगर महानगरपालिकाले घर पुर्वाउने प्रवन्ध गरेकोमा खुशी लागेको सत्यरी छिन्नमस्ताका रामचन्द्र भ्ना बताए । अलपत्र परेकाहरूलाई घरसम्म पठाउनुअघि स्वास्थ्य परिक्षण गरिएको थियो ।

यात्रुको बसमा सामाजिक दुरी कायमगरि पठाइएको विराटनगर वडा नं. ११ का वडाध्यक्ष तिर्थेन्द्र न्योपानेले जानकारी दिएका थिए ।

बजेटमा कृषिलाई प्राथमिकता

विराटनगर । प्रदेश नं. १ का आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्री इन्द्रबहादुर आइबोले प्रदेश सरकारको अगामी आर्थिक वर्षको बजेटमा कृषिलाई प्राथमिकता दिने बताएको छ ।

सो कुरा सामाजिक दुरी कायम गर्दै गरिएको पत्रकार सम्मेलनमा कृषिलाई प्राथमिकतामा राखी प्रदेश सरकारले कुनै पनि कृषि गर्न चाहाने श्रमिकलाई स्थानीय सरकार संघमा समन्वय गरेर सस्तो ब्याजमा ऋण उपलब्ध गराउन तथा अनुदान दिन तयारी गरि रहेको जानकारी गराएका थिए ।

आइबोले राहतलाई उत्पादन संग जोड्ने गरी सरकारले गृहकार्य गरिरहेको बताउँदै सामाजिक दुरी कायम गरेर तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी निर्देशिकाहरूले तय गरेको मापदण्ड अनुसारका योजनाहरू सञ्चालन गर्दै अगाडि

बढ्नु पर्ने बताए ।

कोरोना भाइरस संक्रमण नियन्त्रण तथा रोकथामका लागि लामो समय लकडाउन गर्नु पर्दा खाद्यान्न तथा आर्थिक क्षेत्रमा समस्याहरु देखापर्नसक्ने तर्फ सरकारले मध्यनजरमा राख्न देशमा खाच सडट हुन नदिनकालागी उत्पादनमा जोड दिने गरी सरकारले यो जना बनाइरहेको छ । स्थानीय तहसंग समन्वय गरेर किसानलाई, मल, बीउ, उत्पादन भण्डारण तथा बजारीकरणमा सरकारले सहजिकरण गर्ने बहाको भनाई थियो ।

पहिलो चरणमा स्थानीय सरकारले मजदुर तथा न्यून आय भएका विपन्न तथा गरीब परिवारलाई राहत स्वरुप केही सामाजिक खाद्यान्न उपलब्ध गराएको र लकडाउन लिम्बै गए दोश्रो चरणको राहत उपलब्ध गराउन सकिने सरकारको योजना छ ।

'तपाईं हाम्रो सेवेता, कोरोना भाइरस रोगको संक्रमण रोक्न अपनाऔं सतर्कता'

कोरोना भाइरस कोभिड-१९ रोग स्वासप्रश्वासको माध्यमबाट सन्ने संक्रमण हो । संक्रमित व्यक्तिले खोक्दा र हाँस्यौ गर्दा निस्कने थुक र सिजानको माध्यमबाट एक व्यक्तिबाट अर्को व्यक्तिला यो भाइरस सर्दछ ।

जनहितका लागि प्रदेश १ सरकारको सन्देश

भारती सेवा सङ्घ ट्रस्ट से चलंत राहत शिविर के द्वारा पुरी, सब्जी, बुनिया का पैकेट किया वितरण

राजेश कुमार शर्मा
अररिया। भारती सेवा सदन ट्रस्ट के बैनर तले गुस्वार को गरीब निसहाय डेला चालक, नाई, दिहाड़ी मजदूर आदि के दर्जनों परिवार के बीच चावल प्याज, आलू, दाल, मास्क, साबुन, तेल, नमक, सैनिटाइजर आदि सामग्री का पैकेट का वितरण किया गया है।

शुक्रवार से भारती सेवा सदन ट्रस्ट द्वारा चलंत राहत शिविर आयोजित कर भारती सेवा सदन ट्रस्ट के संस्थापक अध्यक्ष डाक्टर आरएन भारती के माध्यम से जरूरत मनों के बीच चलंत राहत शिविर आयोजित कर जरूरतमंद लोगों के बीच पुरी, सब्जी बुनिया का पैकेट वितरित करेगी।
गुस्वार को भी अपने निजी आवास पर सोसल डिस्टेंसिंग का पालन करते हुए जरूरतमनों के बीच सूखा राशन का वितरण किया गया, उनके दुआरा रेलवे स्टेशन, खरैया बस्ती, शिवि पुरी, मुहल्ला, गोष्ठी चौक सहित आसपास के दर्जनों जरूरतमंद लोगों के बीच सूखा

राशन का वितरण किया गया। इस के अलावा उन्होंने लोगों व पुलिस चेकपोस्ट में जा करके उनके बीच मास्क, सैनिटाइजर, ग्लव्स व साबुन का भी वितरण किया। इस मौके पर ट्रस्ट के संस्थापक अध्यक्ष श्री आरएन भारती ने कहा जब तक सरकार के माध्यम से लक डाउन जारी रहेगा तब तक ट्रस्ट के तरफ से जरूरतमनों के बीच चलंत शिविर

के माध्यम से अत्याहार के रूप में पुरी, सब्जी, बुनिया का पैकेट का वितरण हर मुख्य, मुख्य चौक चौराहे पर जारी रहेगा।

उन्होंने लोगों से यह भी अपील करते हुए कहा आपने घरों में साफ सफाई पर अधिक ध्यान देने और परिवार के सभी सदस्य के बीच बार बार सैनिटाइजर व साबुन से हाथ धोने की सलाह

दी। और उन्होंने अपने माध्यम से आसपास के मुहल्ले में सैनिटाइजर करने की बात कही। साथ साथ आमलोगों को सोसल डिस्टेंसिंग का पालन हर हाल में करने की बात कही। मोके पर ट्रस्ट के प्रदेश सचिव सीता राम मण्डल, कोषा अध्यक्ष रुणा भारती, कार्यालय प्रभारी रिंतू राज, सौरव कुमार, सौरव कुमार, आदि मौजूद थे।

शराब पीते या रखते पकड़े गए तो बर्खास्त किए जाएंगे पुलिसकर्मी

फर्रुखगंज। पुलिस महकमे ने शराब पीने या फिर उसे रखने वाले अपने मुलाजिमों पर कड़ी कार्रवाई करने का फैसला लिया है। मंगलवार को डीजीपी गुप्तेश्वर पांडे ने अपने विभाग के आला अधिकाियों के साथ वीडियो कान्फ्रेंसिंग कर एक बैठक की।

उस बैठक में डीजीपी ने सभी जिलों के एसपी को दो टुक शब्दों में साफ निर्देश दिया कि बैसे तमाम पुलिस कर्मियों के खिलाफ तत्काल बर्खास्तगी की कार्रवाई की जाए जो पुलिसकर्मी शराब पीते या फिर शराब रखते हुए पाए जाते हैं।

डीजीपी गुप्तेश्वर पांडे

डीजीपी ने स्पष्ट रूप से कहा पदाधिकारियों के खिलाफ कि ऐसे पुलिसकर्मीयों पुलिस संविधान की धारा घञ्ज के

इम्यून स्टिम बढ़ाने के साथ ही रोगों का उपचार भी करती है प्याज

प्याज से परहेज करते हैं तो उसे अपने खान-पान में शामिल करें। प्याज में शूगर से लेकर कोलेस्ट्रॉल तक का इलाज मौजूद है।

प्याज के बिना खाने का स्वाद अधूरा है। प्याज का इस्तेमाल न सिर्फ खाना पकाने में किया जाता है, बल्कि इसका इस्तेमाल सलाद के रूप में भी किया जाता है। खाने में कच्चा प्याज न सिर्फ आपके खाने का स्वाद बढ़ाता है, बल्कि ये आपको सेहतमंद भी बनाता है। प्याज कच्चा खाएँ या पका हुआ, ये दोनों तरह से आपकी सेहत के लिए फायदेमंद होता है।

प्याज में विटामिन सी और कैल्शियम मौजूद होता है, जो ओरल हेल्थ के लिए फायदेमंद होता है। प्याज के इस्तेमाल से आपका ब्लड शूगर नियंत्रित रहता है। प्याज में पाए जाने वाले तत्व कैसर से बचाव में सहायक होते हैं। प्याज आपके इम्यून सिस्टम को बूस्ट करता है। इतना ही नहीं प्याज का असर आपके बालों पर भी पड़ता है। इसके इस्तेमाल से आपके बाल लंबे हो जाते हैं। आइए जानते हैं कि कैसे प्याज आपको वीमारियों से

बचाकर सेहतमंद रखता है। कच्चा प्याज डाइजेशन में काफी मदद करता है। कच्चे प्याज में फाइबर की मात्रा काफी पाई जाती है, जिससे आपके पेट के अंदर चिपका हुआ खाना भी पूरी तरह डाइजैस्ट हो जाता है। कच्चा प्याज खाने से पेट की सफाई हो जाती है। ये कब्ज की शिकायत को दूर करती है। जिन लोगों को कब्ज की शिकायत है, वो रात के खाने में सलाद का इस्तेमाल करें।

गर्मी में नाक से बूत आना या नकसीर फूटने से बचाती है प्याज। गर्मी में लू लगने का खतरा और नकसीर फूटने का डर रहता है और आप गर्मी में कच्चा प्याज खाएँ तो आपको इस

समस्या से निजात मिलेगी। मसूड़ों से बूत निकलता है या मसूड़ों में सूजन आती है तो कच्ची प्याज को गर्म करके मसूड़ों पर ४/५ मिनट तक लगाएँ, आपको इस परेशानी से निजात मिलेगी। सर्दी, खांसी या गले में खराश है तो प्याज का रस आपको इस परेशानी से राहत दिलाएगी। कच्ची प्याज का रस निकाल शहद के साथ दिन में दो बार लें आप को सर्दी, खांसी और गले की खराश से राहत मिलेगी। कच्ची प्याज से कैसर का उपचार, कच्ची प्यास में स्क्वर की मात्रा काफी अधिक होती है,

तहत सीधे डिस्मिसल की कार्रवाई करें। वीडियो कान्फ्रेंसिंग द्वारा ली गई इस बैठक में डीजीपी के अलावा पुलिस मुख्यालय के एडीजी समेत विभिन्न विभागों के वरीय डीजी लेवल के अधिकारी मौजूद थे।

डीजीपी ने कोरोना महामारी को लेकर किए गए लाकडाउन को लेकर भी अपने अधिकारियों को आवश्यक दिशा निर्देश जारी किया। डीजीपी ने कहा कि लाक डाउन खत्म होने के बाद दूसरे राज्यों से आने वाले सभी लोगों को कोरोनाटाईन किया जाए इसकी भी मुकम्मल तैयारी करने को लेकर एजेंट ने आदेश जारी किया है।

जो कैसर सेल्स नहीं बढ़ने देती है। कच्ची प्याज खाने से कैसर से लड़ने की क्षमता आती है और हेल्थ में भी काफी सुधार होता है। रक्त का तेजी से संचार, प्याज के सेवन से शरीर में रक्त तेजी से बहता है। यानि अगर आप प्याज का नियमित रूप से सेवन करते हैं तो शरीर में होने वाली प्रक्रिया बहुत तेजी से होगी।

कच्ची प्याज आपको एनीमिया से भी बचाता है। एनीमिया से पीड़ित व्यक्ति कच्चा प्याज खाएँ तो उसमें खून की कमी पूरी हो जाती है। कोलेस्ट्रॉल को नियंत्रित करती है। कच्चा प्याज खाने से आप कोलेस्ट्रॉल बढ़ने की परेशानी से निजात पा सकते हैं। कच्चे प्याज में अभीनोएंसिड पाया जाता है, जो खराब कोलेस्ट्रॉल को कम करता है और अच्छे कोलेस्ट्रॉल को बढ़ाता है।

दिल के मरीजों के लिए कच्चा प्याज बेहद फायदेमंद होता है। हाई ब्लडप्रेसर को कंट्रोल करने में कच्चा प्याज बेहद मददगार होता है। डायबिटीज के मरीजों के लिए कच्चा प्याज बेहद फायदेमंद होता है। कच्चा प्याज आपके शरीर में इंसुलिन पैदा करता है

बाहदशी गाउँपालिका शिल

विराटनगर। भ्रामा जिल्लाको बाहदशी गाउँपालिका वडा नं. ४ निवासी एक व्यक्तिलाई कोरोना संक्रमण पुष्टि भएसँगै गाउँपालिकाले थप सतर्कता अपनाउंदै गाउँपालिकालाई शिल गरेको छ।

गाउँपालिका अध्यक्ष खड्गप्रसाद राजवंशीको अध्यक्षतामा वसोको बैठकले गाउँपालिकालाई शिल गर्ने निर्णय गरेको छ। नयाँदिल्लीस्थित निजामुद्दीनमा मुस्लिम संस्था तबलीगी जमातको हेडक्वार्टरमा भएको धार्मिक सभामा सहभागी भएर घर फर्किएको ४५ दिनपछि उनमा कोरोना संक्रमणको पुष्टि भएको थियो।

विराटनगरको कोशी अस्पतालमा गरिएको पीसीआर परीक्षणका क्रममा ५० वर्षीय उनमा कोरोना संक्रमणको पुष्टि भएको गाउँमा त्रास फैलिएको छ। यो सँगै भ्रामामा कोरोना संक्रमितको संख्या दुई पुगेको छ।

वैशाख १२ गते दमक निवासी ६२ वर्षीय पुरुषमा पनि कोरोना संक्रमण भएको पुष्टि भएको थियो। कोरोना संक्रमणको पुष्टि भएसँगै दमक नगरपालिकाले समेत उच्च सतर्कता अपनाएको छ।

बजेट प्रदेश सरकारलाई फिर्ता

विराटनगर। कोरोना भइरसका कारण चैत ११ गते देखि भएको लगातार लकडाउनका कारण खर्च हुन नसकेका कारण प्रदेशको मातहतमा रहको मन्त्रालय र निकायहरूले धमाधम बजेट प्रदेश सरकारलाई फिर्ता गर्न थालेका छन्। प्रदेश नं. १ सरकारले खर्च हुन नसकेको र अनुत्पादक क्षेत्रको बजेट कटौती गरेर विवरण बुझाउन निर्देशन दिएपछि मातहतका मन्त्राय र निकायहरूले धमाधम बजेट प्रदेश सरकारलाई फिर्ता गर्न थालेका छन्।

तथा मन्त्री परिषदको कार्यालय रहेकाछन्। त्यस बाहेक अहिले भौतिक पूर्वाधार विकास, कृषी भूमि तथा सहकारी, उद्योग, वन, वतावरण र पर्यटन, र समाजिक विकास मन्त्रालयले बजेट फिर्ता गर्न बाँकी रहेको छ।

कार्यक्रमहरू कटौती गरेर आएको रकम प्रदेश १ सरकारले कोरोना ना संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचारमा खर्च गर्ने योजना बनाएको छ।

आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय मातहत नचएको कार्यालय र केही मन्त्रालयहरूले १ अर्ब अर्ब बढी रकम प्रदेश सरकारलाई फिर्ता गरि सकेका छन्। बजेट फिर्ता गर्ने निकायहरूमा प्रदेश सभा, प्रदेश योजना आयोग, प्रदेश लोकसेवा र मुख्य मन्त्री

प्रदेश सरकारले मातहतका मन्त्रालय र निकायहरूलाई वैशाख १५सम्म खर्च हुन नसकेको बजेट फिर्ता गराउन परिपत्र गरेको थियो।

घुषपान र मध्यपान आजै देखि त्यागी र निरोगी रहौ।

अवधी भाषामा

आव हतलोकके खातिर सचेतता, कोरोना भाइरस रोगका संक्रमणका रोकैत अपनानायायवाला सतर्कता :

- कोरोना भाइरस रोग स्वाँस प्रश्वासके माध्यमसे फैलेवला संक्रमण होई।
- संक्रमित मनई खाँसत, आइ छिकत निकालइवाला थुक,ओईके माध्यमसे एक मनइसे दुसर मनइमा यी भाइरस फैलत हई।

यी संक्रमणसे बढके खातिर का करेके चाही ?

- खाँसत, छिकत, नाकमुख मुदो, और प्रयोग करेका टिस्पुपरका तुरुन्ते कुडाफेकवाला जगहमा वेगाइदिया जाई।
- समय समयमे साबुन पानीसे हातमुह मल-मलके धोवजाय या सैनिटाइजर प्रयोग किया जाए।
- हात नमिलाऊ, ओके जगहमा नमस्कार और रामराम करो।

का ना करै ?

- जुकाम लगाइ मनइसे दुर रहजाय। या अपनेका जुकाम लगा है तो और मनिससे दुर बैठाजाय। भीडमें नजावजाय, ओका नजावजाय बतावजाय।

और घयान देव परैवाला बात :

- बोखार आवत, खाँसी लागत, स्वाँस लेवे तकलिफ होत नेहरेरहा स्वास्थ्य केन्द्रमे इहियन सम्पर्क करावजाय।
- कोरोना भाइरस रोगके वारेम और जानकारीके खातिर पैसा नपरेवारला हटलाईन टेलिफोन नं. ११५५ मा फोन करजाय।
- न परिसान हुआजाय, लेकिन हाँसियार रहजाय।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रशासन विभाग